

Súd: Okresný súd Partizánske
Spisová značka: 3C/27/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3618201165
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eduard Szabo
ECLI: ECLI:SK:OSPE:2020:3618201165.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Partizánske, sudcom JUDr. Eduardom Szabom v spore žalobcov: 1./ E. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom G., L. XXX/XX, 2./ K. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom G., N. D. XXX/X, zast. JUDr. Ivanou Magdolenovou Joríkovou, advokátkou so sídlom Partizánske, Hrnčírikova 1/B, proti žalovaným: 1./ R. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom G., K. XXXX/XX, zast. Advokátskou kanceláriou JUDr. Edit Balážiková s.r.o., so sídlom Partizánske, Jesenského 231/5,, 2./ R. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. T. 173, právne zast. Mgr. René Nguyenom, advokátom so sídlom Partizánske, Moyzesova 471/1, o určenie, že veci patria do dedičstva po poručiťovi E., takto

rozhodol:

I. Súd určuje, že nehnuteľnosti evidované Okresným úradom Partizánske, katastrálnym odborom, pre katastrálne územie Partizánske, obec Partizánske, okres Partizánske, ako:

- a) pozemok parc. registra "C", parc. č. XXX/XX, druh pozemku ostatné plochy, o výmere 183 m², na LV č. XXXX, o veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1/1,
 - b) pozemok parc. registra "C", parc. č. XXX, druh pozemku záhrady, o výmere 188 m², na LV č. XXXX, o veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1/1,
 - c) rodinný dom so súp. č. XXXX, postavený na pozemku parc. registra "C", parc. č. XXX, druh pozemku zastavané plochy a nádvoria, o výmere 348 m², na LV č. XXXX, o veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1/1,
 - d) pozemok parc. registra "C", parc. č. XXX, druh pozemku záhrady, o výmere 71 m², na LV č. XXXX, o veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1/2,
 - e) pozemok parc. registra "C", parc. č. XXX, druh pozemku zastavané plochy a nádvoria, o výmere 348 m², na LV č. XXXX, o veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1/2,
 - f) pozemok parc. registra "C", parc. č. XXX, druh pozemku zastavané plochy a nádvoria, o výmere 236 m², na LV č. XXXX, o veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1/2,
 - g) pozemok parc. registra "C", parc. č. XXX, druh pozemku záhrady, o výmere 23 m², na LV č. XXXX, o veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1/2,
 - h) pozemok parc. registra "C", parc. č. XXX, druh pozemku záhrady, o výmere 22 m², na LV č. XXXX, o veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1/2,
 - i) pozemok parc. registra "C", parc. č. XXX/XX, druh pozemku ostatné plochy, o výmere 379 m², na LV č. XXXX, o veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1/17,
- patrili ku dňu smrti poručiťa E. C., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom K. XXXX/XX, XXX XX G., zomr. dňa XX.XX.XXXX, do bezpodielového spoluvlastníctva poručiťa a žalovanej 1/.

II. Súd priznáva žalobcom voči žalovaným v 1/ a 2/rade náhradu trov konania v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Žalobcovia sa žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 27.07.2018 domáhajú určenia, že nehnuteľnosti evidované Okresným úradom Partizánske, katastrálnym odborom, pre katastrálne územie Partizánske, obec Partizánske, okres Partizánske, ako: a) pozemok parc. registra "C", parc. č. XXX/XX,

druh pozemku ostatné plochy, o výmere 183 m², na LV č. XXXX, o veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1/1, b) pozemok parc. registra "C", parc. č. XXX, druh pozemku záhrady, o výmere 188 m², na LV č. XXXX, o veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1/1, c) rodinný dom so súp. č. XXXX, postavený na pozemku parc. registra "C", parc. č. XXX, druh pozemku zastavané plochy a nádvoria, o výmere 348 m², na LV č. XXXX, o veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1/1, d) pozemok parc. registra "C", parc. č. XXX, druh pozemku záhrady, o výmere 71 m², na LV č. XXXX, o veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1/2, e) pozemok parc. registra "C", parc. č. XXX, druh pozemku zastavané plochy a nádvoria, o výmere 348 m², na LV č. XXXX, o veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1/2, f) pozemok parc. registra "C", parc. č. XXX, druh pozemku zastavané plochy a nádvoria, o výmere 236 m², na LV č. XXXX, o veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1/2, g) pozemok parc. registra "C", parc. č. XXX, druh pozemku záhrady, o výmere 23 m², na LV č. XXXX, o veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1/2, h) pozemok parc. registra "C", parc. č. XXX, druh pozemku záhrady, o výmere 22 m², na LV č. XXXX, o veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1/2, i) pozemok parc. registra "C", parc. č. XXX/XX, druh pozemku ostatné plochy, o výmere 379 m², na LV č. XXXX, o veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1/17 (ďalej len "nehnutelnosti"), patria do dedičstva po E. C., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom K. XXXX/XX, XXX XX G., zomr. dňa XX.XX.XXXX (ďalej len „poručiteľ“) a náhrady trov konania.

2. Tunajší súd v spore rozhodol rozsudkom č.k. 3C/27/2018-132 zo dňa 23.05.2019 tak, že žalobu v celom rozsahu zamietol a priznal žalovaným nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. Proti rozsudku podali žalobcovia prostredníctvom svojho právneho zástupcu v zákonnej lehote odvolanie.

3. O odvolaní rozhodol Krajský súd v Trenčíne uznesením č.k. 19Co/5/2020-207 zo dňa 20.05.2020 tak, že rozsudok tunajšieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V odôvodnení uviedol, že v posudzovanej veci bolo vykonaným dokazovaním preukázané a medzi stranami nebolo sporné, že poručiteľ dňa 06.04.2017 zriadil závet. Závet je jednostranný právny úkon, ktorým poručiteľ v predpísanej forme nakladá so svojím majetkom pre prípad smrti. Aj keď poručiteľ zriadi závet, nie je vylúčené jeho právo so svojím majetkom ďalej disponovať. Dňa 02.06.2017 poručiteľ a žalované uzatvorili darovaciu zmluvu, ktorou poručiteľ a žalovaná 1./ ako darovia bezodplatne obdarovali žalovanú 2./ nehnuteľnosťami uvedenými v darovacej zmluve. Súd prvej inštancie darovaciu zmluvu posúdil ako platnú a tento záver nebol odvolaním spochybnený. Návrh na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností bol podaný dňa 02.06.2017 a dňa E.poručiteľ zomrel. Vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností bol povolený až po smrti poručiteľa (dňa 21.06.2017). Obligačno-právne následky zmluvy nastali platným prijatím návrhu na uzavretie zmluvy (t. j. v deň uzavretia darovacej zmluvy), teda za života poručiteľa, avšak k vecno-právnym následkom, a teda k vkladu do katastra došlo až po smrti poručiteľa (v deň právoplatnosti rozhodnutia o povolení vkladu). Určujúcim pre posúdenie, či nehnuteľnosti, ktoré boli predmetom prevodu vlastníckeho práva na základe darovacej zmluvy patria do dedičstva po poručiteľovi (§ 460 Občianskeho zákonníka) bolo, že rozhodnutie o povolení vkladu do katastra nenadobudlo právoplatnosť za života poručiteľa, a preto prevádzané nehnuteľnosti v čase smrti poručiteľa boli v jeho vlastníctve a patria do dedičstva po ňom. Pre posúdenie vlastníckeho práva poručiteľa ku dňu jeho smrti nie je právne relevantné, že dedičia poručiteľa sú viazaní prejavom jeho vôle až do právoplatného rozhodnutia o návrhu o vklade darovacej zmluvy. Vyslovený právny názor sa neprieči rozhodnutiu Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 1Sžr/15/2012 zo dňa 15.05.2012. Súdna prax sa totiž jednoznačne zhodla na názore, že pokiaľ rozhodnutie o povolení vkladu do katastra nehnuteľností nenadobudlo právoplatnosť za života poručiteľa a práve účinky vkladu nenastali ku dňu podania návrhu na vklad alebo v deň uvedený v návrhu na vklad, boli nehnuteľnosti v čase smrti poručiteľa v jeho vlastníctve a patria do dedičstva po ňom (napríklad rozhodnutie NS SR sp. zn. 3Cdo/196/2005, 3Cdo/29/2010, 3Cdo/154/2010). Rozhodnutie súdu prvej inštancie tak vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Nakoľko požadované určenie sa vzťahuje ku dňu smrti poručiteľa a okolnosti, ktoré nastanú neskôr, na to nemôžu mať vplyv, odvolací súd sa nezaoberal námietkou odvolateľov, že vkladový proces darovacej zmluvy nebol zákonný. V tomto smere poukazuje na uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 115/03 z 3. júla 2003, podľa ktorého: „Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces“, ako bolo uvedené, žalobcovia sa domáhali, že sporné nehnuteľnosti patria do dedičstva po poručiteľovi. V darovacej zmluve zo dňa

02.06.2017 sa konštatuje, že sporné nehnuteľnosti darovali poručiteľ a jeho manželka ako darcovia, pričom sa javí, že sa jedná o vlastníctvo, ktoré mal poručiteľ a jeho manželka v BSM, preto je potrebné, aby sa súd prvej inštancie v ďalšom konaní touto okolnosťou zaoberal, lebo len tak je možné posúdiť, či je predmetná žaloba dôvodná. Pokiaľ by odvolací súd založil svoje rozhodnutie na iných právnych záveroch, ako súd prvej inštancie, mohlo by ísť o tzv. prekvapivé rozhodnutie, ktoré by viedlo k porušeniu procesných práv sporových strán skutkovo a právne argumentovať ohľadne právneho posúdenia. O tzv. prekvapivé rozhodnutie ide predovšetkým vtedy, ak odvolací súd založí svoje rozhodnutie vo veci na iných právnych záveroch ako súd prvej inštancie, za súčasného naplnenia tej okolnosti, že proti týmto iným (odlišným) právnym záverom odvolacieho súdu, nemá strana možnosť vyjadrovať sa, právne argumentovať, prípadne predkladať nové dôkazy, ktoré sa z hľadiska doterajších právnych záverov súdu prvej inštancie nejavili ako významné.

4. Na pojednávaní dňa 08.09.2020 právny zástupca žalobcov uviedol, že by chcel zmeniť petit žaloby v tom smere, že nehnuteľnosti uvedené v petite žaloby patrili ku dňu smrti poručiteľa E. C. do bezpodielového spoluvlastníctva poručiteľa a žalovanej 1./, t.j. jeho manželky. Zároveň aj dáva túto zmenu petitu krátkou cestou PZ žalovanej 1./ a PZ žalovanej 2./. Navrhuje pripustiť takúto zmenu petitu žaloby, nakoľko aj výsledky doterajšieho konania a dokazovania umožňujú o takto zmenenom petite rozhodnúť v prospech žalobcov. Vo zvyšku sa pridrižiava všetkých doterajších písomných aj ústnych prednesov.

5. Súd uznesením vyhláseným na pojednávaní dňa 08.09.2020 pripustil zmenu žaloby tak, ako ju navrhol právny zástupca žalobcov.

6. Na pojednávaní dňa 08.09.2020 právny zástupca žalobcov v záverečnej reči uviedol, že sa pridrižiava všetkých svojich predošlých písomných aj ústnych prednesov. Žiada žalobe vyhovieť v celom rozsahu. Uplatňuje si náhradu trov konania v rozsahu 100%.

7. Na pojednávaní dňa 08.09.2020 právny zástupca žalovanej 1./ v záverečnej reči uviedol, že navrhuje žalobu ako nedôvodnú v celom rozsahu zamietnuť. Napriek vyslovenému názoru KS TN si dovoľí tvrdiť, že žalobcovia nemajú na požadovanom určení naliehavý právny záujem. Súdna prax síce akceptuje žaloby, ktorými sa dedič domáha určenia, že tá, ktorá vec patrí do dedičstva po poručiteľovi. V takomto konaní ide o posúdenie, či poručiteľ bol v čase smrti vlastníkom veci. Požadované určenie sa teda vzťahuje iba ku dňu smrti poručiteľa. Ak teda aj súd vyhovie žalobe a vec je následne prejednaná v konaní o dedičstve, rozhodnutie o dedičstve nepotvrzuje, že ten ktorý dedič je v súčasnosti vlastníkom veci. Po smrti poručiteľa môžu totiž nastať skutočnosti, s ktorými právny poriadok spája vznik vlastníctva niekoho iného. V tomto prípade to bol vklad darovacej zmluvy. To znamená, že keď aj súd vyhovie žalobe a prebehne dedičské konanie, predmetom ktorého budú aj dotknuté nehnuteľnosti, rozhodnutie o dedičstve nezmení zápis v katastri nehnuteľností. Poukazuje pritom na rozhodnutie NS SR 3Cdo/154/2010. V prípade úspechu si uplatňuje náhradu trov konania v rozsahu 100%.

8. Na pojednávaní dňa 08.09.2020 právny zástupca žalovanej 2./ v záverečnej reči uviedol, že žiada žalobu v upravenom petite zamietnuť a priznať žalovanej 2./ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. Naďalej je toho právneho názoru, že právne postavenie žalobcov sa týmto konaním a rozhodnutím nezmení. Poukazuje na ustálenú prax katastrálnych úradov a poukazuje na to, že úmrtie účastníka nič nemení na viazanosti účastníkov prejavmi vôle smerujúcimi k vzniku vecnoprávných účinkov zmluvy. Viazanosť trvá teda naďalej aj pre dedičov účastníka, ktorí vstupujú do práv a záväzkov poručiteľa ako účastníka občianskoprávneho vzťahu, ku ktorému došlo ešte pred vznikom vecnoprávných účinkov darovacej zmluvy. Kataster sa vysporiadať aj s otázkou, ak dedičia odmietnu vstúpiť do práv a povinností po poručiteľovi za predpokladu, že samotná darovacia zmluva netrpí žiadnymi vadami, katastrálny úrad vklad povolí a nebude prihliadať na odmietnutie dedičov vstúpiť do práv a povinností po poručiteľovi.

9. Podľa § 132 ods. 1 OZ, vlastníctvo veci možno nadobudnúť kúpou, darovacou alebo inou zmluvou, dedením, rozhodnutím štátneho orgánu alebo na základe iných skutočností ustanovených zákonom.

10. Podľa § 133 ods. 2 OZ, ak sa prevádza nehnuteľná vec na základe zmluvy, nadobúda sa vlastníctvo vkladom do katastra nehnuteľností podľa osobitných predpisov, ak osobitný zákon neustanovuje inak.

11. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

12. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

13. Súd po opätovnom vykonaní dokazovania, viazaný právnym názorom Krajského súdu v Trenčíne dospel k záveru, že žaloba je dôvodná. Súd sa ako aj v prvom svojom rozhodnutí nezaoberal tvrdeniami strán sporu ohľadom vzťahov medzi stranami sporu a poručiteľom, pretože tieto nie sú dôležité pre rozhodnutie vo veci samej. Zároveň súd neprihliadal na čestné vyhlásenia pani D., pretože tieto nepovažuje za hodnoverné, keďže počas konania boli doložené protichodné čestné vyhlásenia a súd má za to, že to bolo dôsledkom vplyvu oboch strán sporu na menovanú osobu.

Súd z vykonaného dokazovania má za preukázané, že poručiteľ dňa 06.04.2017 vyhotovil testament na základe ktorého chcel žalobcovi v 1./ rade odkázať všetok svoj majetok. Je pravdou, že v predmetnom závete sa poručiteľ venuje rôznym skutočnostiam, avšak súd konštatuje, že je vyhotovený poručiteľom, riadne podpísaný a datovaný a uvádza, že všetok svoj majetok chce po smrti odkázať žalobcovi v 1./ rade. Ešte pred smrťou poručiteľa bol závet v dispozícii žalobcu v 1./ rade. Vzhľadom na protichodné tvrdenia strán sa nedá preukázať, či sa závet do dispozície žalobcu v 1./ rade dostal dobrovoľne od poručiteľa, alebo si tento sám žalobca v 1./ rade vzal. Toto však súd nepovažoval za dôležité, pretože podstatnou skutočnosťou v tomto prípade bolo, že poručiteľ predmetným závetom až do svojej smrti nedisponoval a nemohol predmetný závet zrušiť jeho zničením. Dňa 02.06.2017 bola poručiteľom a žalovanými uzatvorená darovacia zmluva predmetom ktorej bolo darovanie nehnuteľností žalovanej v 2./ rade. Súd konštatuje, že po vykonanom dokazovaní posúdil darovaciu zmluvu ako platnú. Žalobcovia v konaní neunesli dôkazné bremeno tvrdení, že žalovaní pri uzatváraní zmluvy uviedli poručiteľa do omylu, prípadne ho oklamali. Naopak aj z výpovede svedkyne vyplýva, že poručiteľ si bol dobre vedomí, akú zmluvu podpisuje a čo je jej predmetom, keďže bol svedkyňou ešte osobitne o týchto skutočnostiach upovedomený. Zmluvu podpísal dobrovoľne. Keďže má darovacia zmluva všetky náležitosti predpísané zákonom súd ju považuje za platnú. V deň ako bola uzatvorená darovacia zmluva bol zároveň podaný návrh na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. Nasledujúci deň poručiteľ zomrel.

14. Naliehavý právny záujem žalobcov na podaní žaloby konštatoval Krajský súd v Trenčíne v rozhodnutí č.k. 19Co/5/2020-207 zo dňa 20.05.2020 v odseku 15 odôvodnenia, preto sa súd námietkou naliehavého právneho záujmu žalobcov ďalej nezaoberal a má naliehavý právny záujem žalobcov za daný.

15. Podľa § 133 ods. 2 OZ sa vlastnícke právo nadobúda vkladom do katastra nehnuteľností. Rozhodnutie Okresného úradu Partizánske č. vkladu P. zo dňa 21.06.2017 nadobudlo právoplatnosť dňa 21.06.2017, teda po smrti poručiteľa. Z tohto dôvodu sú žalobcovia toho názoru, že predmetný podiel na nehnuteľnostiach má patriť do dedičstva po poručiteľovi. S týmto sa nestotožňujú žalovaní, ktorý poukazujú na to, že vkladový proces prebehol bez problémov a bolo rozhodnuté o zápise vlastníckeho práva.

Tunajší súd viazaný právnym názorom Krajského súdu v Trenčíne poukazuje na rozhodnutie NS SR sp. zn. 3Cdo 154/2010 z ktorého vyplýva, že „V konaní o žalobe, ktorou sa dedič domáha určenia, že určitá vec patrí do dedičstva po poručiteľovi, ide o posúdenie, či poručiteľ bol v čase smrti vlastníkom tejto veci. Navrhované určenie sa tu vzťahuje k okamihu smrti poručiteľa a okolnosti, ktoré nastali po tomto okamihu nemôžu mať vplyv na rozhodnutie súdu“. Z uvedeného vyplýva, že určujúcou skutočnosťou je, či v čase smrti poručiteľa boli predmetné nehnuteľnosti v bezpodielovom spoluvlastníctve poručiteľa a žalovanej 1./ Vzhľadom na skutočnosť, že vlastnícke právo sa podľa ustanovenia § 133 ods. 2 OZ nadobúda až vkladom do katastra nehnuteľností, v čase smrti poručiteľa boli predmetné nehnuteľnosti v bezpodielovom spoluvlastníctve poručiteľa a žalovanej 1./, keďže ako je uvedené v odseku 15 k vkladu do katastra nehnuteľností došlo až po smrti poručiteľa.

16. Keďže sa dedičstvo nadobúda ku dňu smrti poručiteľa a v čase smrti poručiteľa tento bol vlastníkom predmetných nehnuteľností, ktoré patrili do bezpodielového spoluvlastníctva manželov poručiteľa a žalovanej 1./, súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku I. a žalobe v celom rozsahu vyhovel a vzhľadom na zmenu petitu žaloby určil, že predmetné nehnuteľnosti patrili ku dňu smrti poručiteľa do bezpodielového spoluvlastníctva poručiteľa a žalovanej 1./

17. O náhrade trov konania súd rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 CSP tak, že žalobcom priznal náhradu trov konania v rozsahu 100%, keďže mali vo veci úplný úspech vzhľadom na vyhovenie žalobe v celom rozsahu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať písomne odvolanie do 15 dní od jeho doručenia na Okresnom súde Partizánske.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.